

SL. 9. FRANCISCO DE GOYA: BIKOBORBA.

Stari gospod vstaja iz sanj, vidi določeneje in spoznava. Trudnost sanj pa je tako sladka nad njim, da noče bedeti. Noče odpreti oči, da bi se ne zbudil popolnoma. Hoče svoj vonj, sladki vonj po sivki, hoče pesmi, ki poje v pogrkvajočem eru, hoče za običajni »seveda!« igravo krilatico. Ima prvo in drugo, ko omenite popotnici pravdo zaradi poti čez neki travnik v Begunjah. Vsa vas se hoče pravdati proti nemu...

»Segoltneži! Saj so kar zbesneli. Če bi se jim kar takole pustila.«

»Oh Meta! Mirh v sosedstvu je vendarh še najboljši.«

»Saj veš, kako! Pa imej mir, če ga ne dajo.«

»Kaj pa je doktor rhekel?«

»I kaj bo rekel. Pogledati pride v nedeljo.«

»Da prhide...«

»Tak pa ni ne,« se jadi nato močna gospa, »kakor drugi dohtarji, ki pravdarje po mešetarih na cesti lovijo. Ali verjameš, da me je skušal pregovoriti, naj se ne pravdam. Takale šleva! Gotovo malo zna, pa si zato nič ne upa.«

»To vem o njem, karh mi je prhivila Anica,« se nekako opravičuje meščanka.

»Saj to je! se jadi še vedno kmetiška oblastnica, »kako pa, da mi ga Anica priporoča? Doktor Jurič, teta, doktor Jurič! Saj jo še kar slišim. Kaj pa ima opraviti deklet z advokati?«

»Meta! Anica je vendarh pametna!«

»Saj veš, kako!« —

Ženi molčita. Stari gospod pa govori. Govori o sebi, samemu sebi kakor v molitvi. »Mlavec, ki pozna cedro na gori in ožep na skali. Njegov sin je torej? Doktor Jurič! A ona, emblem elizijskega miru in edenske sreče. Anica! Anica? Kako da ne Marija? Kje sem ju srečal? Na vlaku! Dobri mlavec me je potegnil v voz. Rešil me je, recimo, morda strašne smrti pod kolesi. In ona? Kako dostojno me je opozorila, da sem izgubil ruto! Pa kdo ste potnici? Mestjanka s sladkim lavendljevim vonjem! Mogočna gospa, ki si je prisvojila besedo gospe Ane iz Krakovega! Meta je iz Begunj. Bogata teta. Mlada dva sta govorila o njej. Da se hoče pravdati. In se in bo čudno pogledala, ko izve, da si je pripravdala odvetnika v sorodstvo. Da bi ga, da bi ga le, in bi še jaz, stari in resni šolnik, kakor v molitvi povzdignil pred njo roke in še pokleknil, če bi ne hotela slišati, pa jo prosil: »Mogočna gospa Meta! Bog je tako hotel, naj se imata!«

Ganotje, ki se je vnelo v starem gospodu, mu je privabilo solzo v oči. Mežikal je in iskal kakor skozi kopreno v lice svojima sopotnicama. Ustne so gibale, da bi spregovorile. Tedaj pa ga je streslo v mozeg. Okno je bilo zopet z ropotom zdrknilo v okvir. Kakor bodeče oster slap je sunil nočni hlad v voz in vrgel starčku ogljenega prahu in ogorkov v oči. Nenadni šum, mrz in zaslepljene oči so ga bridko vzdramile iz vseh sanj. Izmel si je oči in iskal skozi okno v noč. Okno je bila »mogočna gospa«